THÔNG TIN TÁC GIẢ THAM LUẬN

KTS **KHƯƠNG VĂN MƯỜI**

Họ và Tên: Khương Văn Mười

Chức danh: Kiến trúc sư

Chức vụ:

+ Nguyên Phó chủ tịch Hội Kiến trúc sư Việt Nam

+ Nguyên chủ tịch Hội Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh

+ Nguyên Phó chủ tịch thường trực liên hiệp các hội văn học nghệ thuật thành phố Hồ Chí Minh

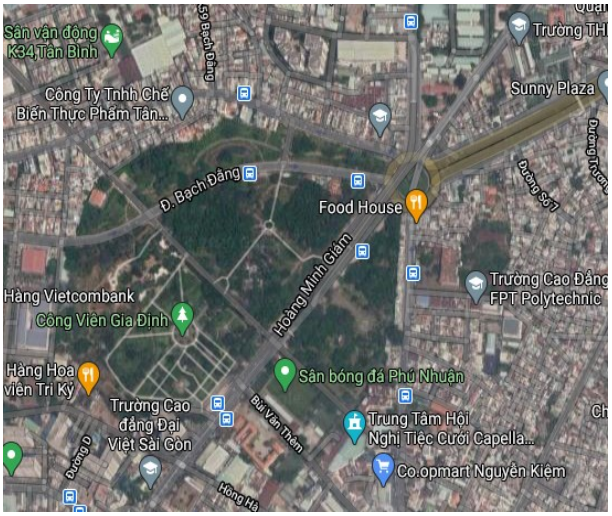
CÂY XANH THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH : THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

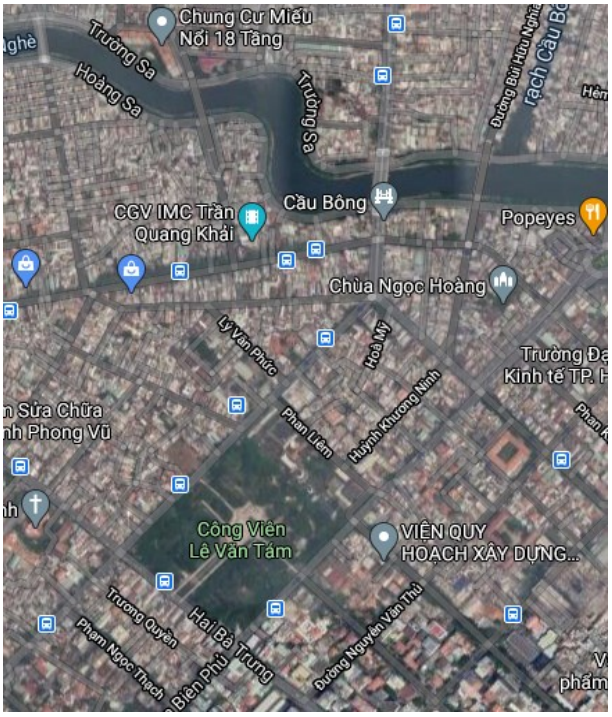
KTS. Khương Văn Mười

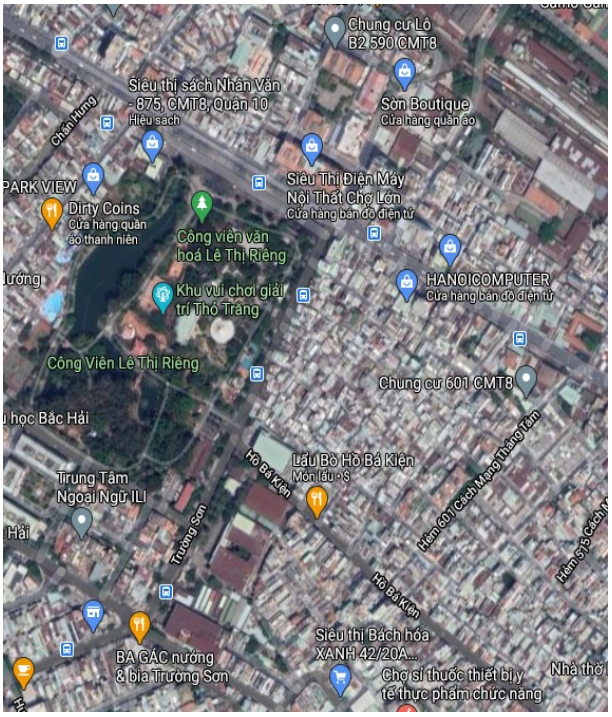
Khủng hoảng toàn cầu đang diễn ra rất phức tạp, sinh thái là một trong năm thành phần tác động đến, liên quan mật thiết đến môi trường, ảnh hưởng thực tiếp đến chất lượng sống con người TP.HCM chúng ta không loại trừ.

Cây xanh đô thị: cung cấp oxy, che bức xạ mặt trời, giảm khói bụi, tiếng động, điều tiết nước ngầm, cây xanh được trồng trên các tuyến đường, cây xanh tập trung thành công viên, cây xanh trong các căn hộ biệt thự …

Thành phố Hồ Chí Minh với hiện trang và hướng phát triển hiện nay đang cố gắng tăng diện tích cây xanh 1m^2/người, Liên Hiệp quốc là 10m^2/người năm 2030, một số nước là 20-25 m^2/người. Hiện nay ở nước ta, các dự án đầu tư khu đô thị mới đều buộc phải theo qui chuẩn 2m^2/người đến 7m^2/người diện tích tùy theo quy mô đô thị. Nhưng với quy định đó chỉ giải quyết môi trường cây xanh trong các khu đô thị mới. Còn đối với khu đô thị cũ trước kia, công trình kiến trúc còn thấp tầng, nay phát triển nhà cao tầng với sự gia tăng dân số, giảm mật độ xây dựng nhưng tăng khối tính bê tông đồng thời cũng tăng diện tích cây xanh, công viên. Công viên, cây xanh trong quá trình cải tạo chỉnh trang: công viên Lê Văn Tám, công viên Lê Thị Riêng, kênh Nhiêu Lộc - Thị Nghè … vẫn không đáp ứng với sự gia tăng dân số khu trung tâm, đô thị cũ nhất là các khu dân cư tự phát ven đô. Trong khi đó diện tích cây xanh trong khu dân cư đô thị cũ dần mất đi với những lý do, cây già cỗi, ngã đổ do mưa dông, mở rộng đường, sân nền bê tông hóa, thu gọn vỉa hè.

Nhà đầu tư khi lập dự án, giải pháp tổ chức không gian công cộng tiện ích đối với công trình đơn lẻ trong trung tâm thành phố, cây xanh không đạt chuẩn vì diện tích còn lại vừa làm đường và cây xanh trong khu dân cư tập trung ngoài trung tâm đô thị, thì cây xanh tạo thành điểm nhấn nhằm mục đích mỗi căn hộ trong các cao ốc đều có tầm nhìn tốt để kinh doanh. Nhất là cao tầng để thu hút dân cư, nhưng tỷ lệ % vẫn trong khuôn khổ qui chuẩn. Tuy nhiên vì lợi ích, các nhà đầu tư tăng diện tích đất thương mại, giảm tối thiểu chỉ tiêu cho phép về cây xanh - nhà đầu tư đảm bảo tối thiểu để được cấp phép sử dụng. Cho nên khi có dự án cao tầng trong trung tâm, Singapore đã qui định phải có xây xanh trong khuôn viên đất trồng ngoài, trong và trên mái công trình mới được cấp phép, Singapore chủ trương xanh hóa tầng cao, sân thượng, ban công, vách đứng, cầu đi bộ, bê tông cốt thép, đường trên cao, các đảo giao thông, dải phân cách đều buộc phải trồng cây. Singapore xây dựng Quỹ thành phố vườn PPP để phát triển hạ tầng xanh: hiện nay Singapore 30-50% được phủ xanh và Singapore bảo vệ cây xanh bằng luật. Bộ quy tắc cây xanh: chọn lựa cây theo tiêu chí phù hợp khí hậu, cảnh quan, thổ nhưỡng, văn hóa vùng miền. Có nhiều loại cây được trồng, thân cao, tác động, khô hạn, ngã đổ do mưa bão v.v…

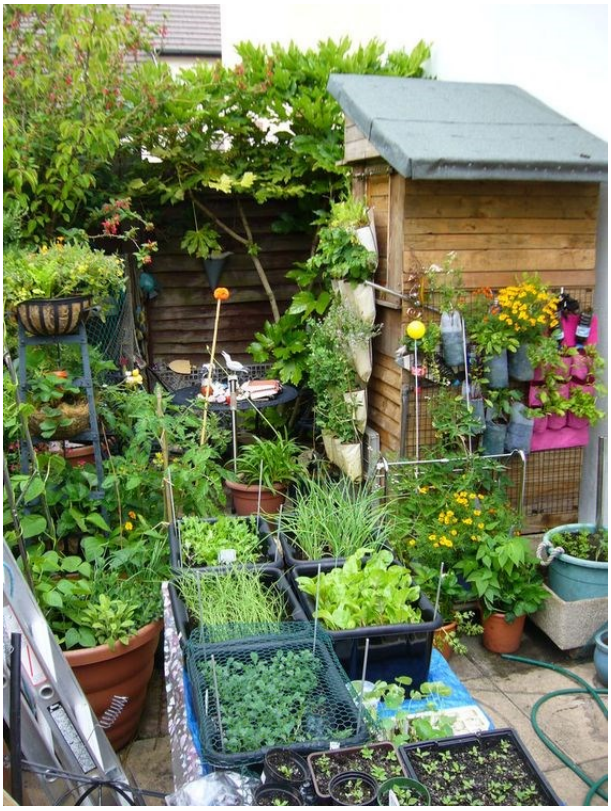

EDIBLE
GARDENS

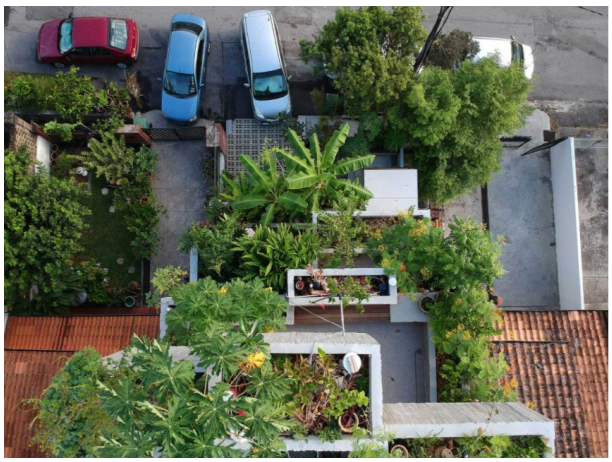

Hiện nay, khu đô thị mới với công tác quản lý và qui chuẩn qui phạm ràng buộc. Còn khu dân cư hiện trạng nhất là vùng ven, với không gian eo hẹp, cần phải nghiên cứu tìm loại cây phù hợp để giảm bức xạ trên các tuyến đường. Đối với đô thị hiện có, vỉa hè bị thu hẹp, cần nghiên cứu loại cây trồng thân thẳng, lá cành trên cao tự nhiên hoặc định kì cắt tỉa, không che chắn ánh đèn camera, tầm nhìn trong khu đô thị hiện có.

Nếu so sánh giá trị cây xanh và hiệu quả môi trường đô thị dọc kênh rạch, chúng ta cần cải tạo môi trường kênh rạch, hiện nay còn 7 chương trình lớn chưa triển khai, do cư dân sống trên kênh quá nhiều gây ô nhiễm môi trường kênh rạch, tác động trực tiếp, hằng ngày đến dân cư sống chung quanh. Nếu cải tạo, môi trường không khí không còn ô nhiễm và chúng ta tăng được diện tích cây xanh trong đô thị cũ, trong đó có sự đóng góp của diện tích mặt nước.

Lịch sử hình thành Sài Gòn - thành phố Hồ Chí Minh đã cung cấp cho thành phố nhiều loại cây, nay đã dần thay đổi vì nó không còn phù hợp như me, bằng lăng, dầu, sao, nhãn điệp, gáo,… Các loại cây bố trí trồng theo trục đường, tạo nên hình ảnh trong văn học, trong ký ức, cảm xúc của người dân đô thị. Khi điều chỉnh các loại cây cần quan tâm

đặc tính để công tác quản lý, chăm sóc, đảm bảo an toàn cho dân đô thị, tạo dựng hình ảnh các tuyến đường cho thành phố.

Khi đô thị phát triển, mật độ xây dựng tăng cao, diện tích đất của khoảng trống cây xanh dần dần thu hẹp, diện tích chiếm đất gia tăng thể hiện trên tổng thể nhìn từ trên cao xuống. Nhưng diện tích mái nhà đa số là sàn bê tông cố thép thuộc quyền sở hữu tư nhân, với diện tích giao thông, với diện tích này tiếp xúc ánh nắng, bức xạ mặt trời, giữ nhiệt độ vào ban ngày, đêm đến bức xạ tỏa nhiệt. Cho nên giải pháp chọn lựa cây trồng theo không gian đường phố là phù hợp nhất.

Nếu giải pháp khuyến khích người dân trồng cây, bất cứ loại nào phù hợp hoàn cảnh, kiến trúc, sở thích, diện tích cây xanh sẽ tăng đáng kể. Cụ thể, như cung cấp cây trồng, tưới nước tự động tiết kiệm nước, tổ chức bình chọn vinh danh các căn hộ của từng đô thị. Nhưng giải pháp này đòi hỏi, có người chăm sóc, kinh phí bảo trì, phân bón và ngăn ngừa côn trùng.

Để giải tỏa, bồi thường khu đất ở, để tổ chức không gian cây xanh là không khả thi, nên cần có giải pháp đầu tư trên các công trình công cộng, như trồng cây sân thượng, mặt đứng, cần có cơ chế cho công việc kinh doanh trong các công viên hiện có, như các hoạt động các sự kiện, lễ hội sách, ngày hữu nghị để tạo nguồn kinh phí dùng để tu bổ, bảo dưỡng. Và cố gắng với những gì đã có, đừng làm mất đi.

Trân trọng.